

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ
до виконання розрахунково-графічної роботи
«ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТЕСТУВАНЬ»

з навчальної дисципліни

«ВЛАСТИВОСТІ ЕРГОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

*(для студентів 1-го курсу денної і заочної
форм навчання за спеціальністю
275 – Транспортні технології,
спеціалізації «Транспортні технології на автомобільному транспорті»)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2016

Методичні вказівки та завдання до виконання розрахунково-графічної роботи «Порівняльний аналіз тестувань» з навчальної дисципліни «Властивості ергономічних систем» (для студентів 1-го курсу денної і заочної форм навчання за спеціальністю 275 – Транспортні технології, спеціалізації «Транспортні технології на автомобільному транспорті») / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад.: Г. І. Фалецька, І. А. Афанасьєва. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. – 12 с.

Укладачі: канд. техн. наук, доц. **Г. І. Фалецька**,
 канд. техн. наук **І. А. Афанасьєва**

Рецензент

Ю. О. Давідіч, доктор технічних наук, професор Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

*Рекомендовано кафедрою транспортних систем і логістики,
протокол № 1 від 31.08.2016 р.*

ЗМІСТ

1 ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТЕОРІЙ ТЕМПЕРАМЕНТУ.....	4
2 ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТЕСТУВАНЬ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІЙ СФЕРІ.....	7
3 ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТЕСТУВАНЬ В ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРІ	9
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	11

1 ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТЕОРІЙ ТЕМПЕРАМЕНТУ

Мета роботи: привести додатковий приклад і рішення тестування на тему «Визначення темпераменту», провести загальний порівняльний аналіз за всіма пройденим тестів на тему «Визначення темпераменту».

Загальні відомості

Аналіз внутрішньої структури темпераменту представляє значних труднощів, обумовлені відсутністю в темпераменту (у його звичайних психологічних характеристиках) єдиного змісту і єдиної системи зовнішніх проявів. Спроби такого аналізу приводять до виділення трьох головних, ведучих, компонентів темпераменту, що відносяться до сфер загальної активності індивіда, його моторики і його емоційності. Кожен з цих компонентів, у свою чергу, має досить складну багатомірну будівлю і різні форми психологічних проявів.

Особливе значення в структурі темпераменту має той його компонент, що позначається як загальна психічна активність індивіда. Сутність психічної активності полягає в прагненні особистості до самовираження, ефективному освоєнню і перетворенню зовнішньої дійсності; звичайно при цьому напрямок, якість і рівень реалізації цих тенденцій визначається іншими особливостями особистості: її інтелектуальними і характерологічними особливостями, комплексом її відносин і мотивів.

До групи якостей, що складають перший компонент темпераменту, впритул примикає група якостей, що складають другий - руховий, або моторний компонент, що веде роль в якому грають якості, зв'язані з функцією рухового (і спеціального мовного апарата). Серед динамічних якостей рухового компонента слід виділити такі, як швидкість, сила, різкість, ритм, амплітуда і ряд інших ознак м'язового руху.

Третім основним компонентом темпераменту є «емоційність», що представляє собою великий комплекс властивостей і якостей, що характеризують особливості виникнення, протікання і припинення різноманітних почуттів, афектів і настроїв.

Існує безліч теорій темпераменту. Найдавнішою з них є класифікація темпераменту, заснована на вченні Гіппократа. Він вважав, що рівень життєдіяльності організму визначається співвідношенням між чотирма рідиною, циркулюючими в людському організмі, - кров'ю, жовчю, чорною жовчю і слизом (лімфою, флегмою).

І. П. Павлов (ПР № 1) спочатку виділяє три типи ВНД (збудливий, центральний, гальмівний). Виділивши в центральному типі дві модифікації, Павлов отримує чотири типи, які погоджує із старовинною класифікацією.

Чотири типу залишаються і у Г. Айзенка (ПР № 1), який поклав в основу по два полярних фактора: екстраверсія – інтроверсія, стабільність – тривожність.

Регулятивна Теорія темпераменту (РТТ) Яна Стреляу (ПР № 2) була розроблена на основі павлівської ідеї про те, що темперамент грає важливу роль в адаптації індивіда до навколишнього середовища, а також на основі поняття оптимального рівня збудження, розробленого Д. Хеббом. Згідно регулятивного Теорії темпераменту в структурі темпераменту виділяються реактивність (чутливість індивіда і його витривалість, або здатність до роботи) і активність, яка виявляється в обсязі види та обсяги зроблених дій (цілеспрямованих поведінкових акцій) застосовується для розрахунку стимуляції.

Дослідження психологічної структури темпераменту згідно опроснику Смирнова (ПР № 3) дозволяє виявити полярні властивості темпераменту, такі як: екстраверсія і інтроверсія, врівноваженість і збудливість, темп реакцій-повільний і швидкий, активність-низьку і високу.

За запитальника Русалова (ПР № 4) можна визначити формальні динамічні властивості індивідуальності.

Додаткове тестування

Знайти і представити тест на тему «Визначення темпераменту», який не повторює тестування, запропоновані в практичних роботах 1, 2, 3 і 4.

Пройти запропоноване тестування та зробити висновок.

Загальний порівняльний аналіз

Провести загальний порівняльний аналіз тестувань запропонованих в роботах 1, 2, 3, 4 і власного варіанту за наступними критеріями:

- за змістом і легкості запропонованих теоретичних свідчень;
- по коректності та сучасності запропонованих тестувань;
- по зручності обробки даних;
- за отриманими результатами тестування.

2 ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТЕСТУВАНЬ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІЙ СФЕРІ

Мета роботи: привести додатковий приклад і рішення тестування на тему «Інтелектуальна сфера», провести загальний порівняльний аналіз за всіма пройденим тестів на тему «Інтелектуальна сфера».

Загальні відомості

Інтелектуальна сфера – це область психіки, що характеризується видами мислення (творче, пізнавальне, теоретичне, емпіричне, дивергентне, конвергентний, саногенне, патогенний і ін.), Стилем мислення (аналітичний склад розуму, образне мислення, наочно-образне), якостями розуму (кмітливість, гнучкість, самостійність, критичність, здатність діяти в умі і ін.), пізнавальними процесами (увага, уява, пам'ять, сприйняття), розумовими операціями (вичленення, звірення, аналіз, синтез, систематизація, абстрагування, формалізація, конкретизація, інтерпретація та ін.), пізнавальними вміннями (вміння поставити питання, вичленувати і сформулювати проблему, висунути гіпотезу, довести її, зробити висновки, застосувати знання), вміннями вчитися (планувати, ставити цілі, читати і писати в належному темпі, конспектувати, і ін.), позапредметними знаннями і вміннями, предметними знаннями, вміннями і навичками, цілісною системою загальноосвітніх і спеціальних знань.

Для розвитку інтелектуальної сфери необхідно враховувати, що існують різні види і типи мислення:

Пізнавальне мислення – внутрішнє оперування інформацією і переробка її змісту, закодованого в сприйняттях, уявленнях і поняттях. До нього відносяться в першу чергу пам'ять і увагу. Цей тип мислення спрямований на пошук кращого єдиного вирішення проблеми або пошук єдино правильної відповіді на поставлене запитання.

Творче мислення характеризується оригінальністю і винахідливістю рішень. Воно відрізняється великою самостійністю у відборі інформації та вирішенні проблем або здатністю мислити в різних напрямках, виходити в більш широкий простір за межі розпочатого рішення задачі. Творчі види мислення визначаються рівнем креативності. Очевидно, що у одних людей рівень креативності мислення низький (їм властиво пізнавальне мислення), у інших – високий – це люди з творчим мисленням.

Додаткове тестування

Знайти і представити тест на тему «інтелектуальна сфера», який не повторює тестування, запропоновані в практичних роботах 11 і 12.

Пройти запропоноване тестування та зробити висновок.

Загальний порівняльний аналіз

Провести загальний порівняльний аналіз тестувань запропонованих в роботах 11, 12 і власного варіанту за наступними критеріями:

- за змістом і легкості запропонованих теоретичних відомостей;
- по коректності та сучасності запропонованих тестувань;
- по зручності обробки даних;
- за отриманими результатами тестування.

3 ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТЕСТУВАНЬ В ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРІ

Мета роботи: привести додатковий приклад і рішення тестування на тему «Професійна сфера», провести загальний порівняльний аналіз за всіма пройденим тестів на тему «Професійна сфера».

Загальні відомості

Сфера професійної діяльності специфічна область трудової діяльності, виділена із сукупності по спільності предметів, знарядь, технологій і результатів праці.

Профорієнтація допомагає людині визначитися з вибором або зміною професії. Найчастіше хорошим інструментом для розширення кругозору людини про світ професій та своє можливе місце в ньому є профорієнтаційні тести. Зазвичай в якості предмета вивчення в профорієнтації виступає спрямованість (інтереси, схильності) і здатності.

Тести в професійній сфері складені у вигляді набору завдань, вирішення яких характеризує рівень інтелекту, особистісних якостей, професійних навичок, здатності до навчання, вміння працювати в команді та ряд інших задатків і нахилів особистості.

Все частіше тестування в професійній сфері використовуються багатьма компаніями при відборі співробітників на серйозні і добре оплачувані посади. За допомогою таких тестів виявляються такі показники:

- лідерські якості та здатність керувати колективом;
- вміння пристосуватися до змін і управляти ними;
- керованість і здатність до навчання;
- комунікативні навички;
- стресостійкість і здатність протистояти тривалій стресовій ситуації;
- здатність до рутинної роботи;

- ставлення до регулярного контролю з боку керівництва;
- сприйнятливість до великого обсягу інформації, її аналіз;
- мотивація кандидата і демотивуючі його чинники;
- креативність.

Додаткове тестування

Знайти і представити тест на тему «професійна сфера», який не повторює тестування, запропоновані в практичних роботах 8 і 10.

Пройти запропоноване тестування та зробити висновок.

Загальний порівняльний аналіз

Провести загальний порівняльний аналіз тестувань запропонованих в роботах 8, 10 і власного варіанту за наступними критеріями:

- за змістом і легкістю запропонованих теоретичних свідчень;
- по коректності та сучасності запропонованих тестувань;
- по зручності обробки даних;
- за отриманими результатами тестування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Системологія на транспорті. Ергономіка : у 5 кн. / [Е. В. Гаврилов, М. Ф. Дмитриченко, В. К. Доля та ін.] ; під ред. М. Ф. Дмитриченка. – Київ : Знання України, 2008. – книга 5 – 256 с.
2. Давідіч Ю. О. Ергономічне забезпечення транспортних процесів : навч. посібник / Ю. О. Давідіч, Є. І. Куш, Д. П. Понкратов. – Харків : ХНАМГ, 2011. – 392 с.
3. Гюлев Н. У. Особливості ергономіки та психофізіології в діяльності водія : навч. посібник / Н. У. Гюлев. – Харків : ХНАМГ, 2012. – 185 с.
4. Физиология человека : учебник / под ред. В. М. Покровского, Г. Ф. Коротько. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 2007. – 656 с.
5. Виноградов М. И. Физиология трудовых процессов / М. И. Виноградов. – Москва : Медицина, 1966. – 367с.
6. Данилова Н. Н. Психофизиологическая диагностика функциональных состояний : учеб. пособие / Н. Н. Данилова. – Москва : МГУ, 1992. – 192 с.
7. Вайнштейн Х. И. Утомление / Х. И. Вайнштейн. – Челябинск : Южн.-Уральское кн. изд., 1967. – 191 с.

Навчальне видання

Методичні вказівки та завдання
до виконання розрахунково-графічної роботи

«ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТЕСТУВАНЬ»

з навчальної дисципліни

«ВЛАСТИВОСТІ ЕРГОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

*(для студентів 1-го курсу денної і заочної
форм навчання за спеціальністю
275 – Транспортні технології,
спеціалізації «Транспортні технології на автомобільному транспорті»)*

Укладачі: **ФАЛЕЦЬКА** Галина Іванівна,
АФАНАСЬЄВА Іветта Анатоліївна

Відповідальний за випуск *В. К. Доля*
За авторською редакцією
Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2016, поз. 198 М

Підп. до друку 24.10.2016
Друк на ризографі
Зам. №

Формат 60 x 84/16
Ум. друк. арк. 0,8
Тираж 50 пр.

Виконавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК 4705 від 28.03.2014 р.